

Siseministri käskkirjaga „Broneeringuinfo andmekogu arendamine ja rakendamine“ kinnitavate toetuse andmise tingimuste seletuskiri

I Sissejuhatus

Käskkirja alusel antava toetusega suurendatakse siseturvalisuse valdkonna suutlikkust. Toetuse andmise tingimuste käskkirja (edaspidi *TAT*) alusel toetatavad tegevused panustavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1149¹ (edaspidi *ISFi määrus*) artikli 3 punktis 1 sätestatud Sisejulgeolekufondi (edaspidi *ISF*) poliitikaeesmärgi „Aidata tagada kõrget julgeolekutaset liidus, eelkõige ennetades terrorismi ja radikaliseerumist, rasket ja organiseeritud kuritegevust ja küberkuritegevust ja võideldes nende vastu, abistades ja kaitstes kuritegevuse ohvreid ja valmistudes ette Sisejulgeolekufondi kohaldamisalasse kuuluva teks julgeolekuintsidentideks, riskideks ja kriisideks, tagades nende vastase kaitse ja neid tõhusalt juhtides“ ning *ISFi* määruse artikli 3 punktis 2 sätestatud erieesmärgi nr 1 „Tõhustada ja hõlbustada teabevahetust pädevates asutustes ja asjaomastes liidu organites, ametites ja asutustes ning nende vahel ning asjakohasel juhul kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega“ täitmisesse. Tegevusi toetatakse ajavahemikus 01.01.2022-31.08.2029. *TATi* tegevuste elluviijateks on Politsei- ja Piirivalveamet ning Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus. *TAT* eelarve on 3 580 000 eurot, sh *ISF* toetus 75% (2 685 000 eurot), millele lisandub riiklik kaasfinantseering 25% (895 000 eurot).

TAT eelnõu väljatöötamiseks loodi siseministri käskkirjaga töörühm, kuhu kuulusid teenistujad Siseministeeriumi erinevatest struktuuriüksustest ning Politsei- ja Piirivalveameti ja Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskuse esindajad. Eelnõu on koostanud Siseministeeriumi välisvahendite osakonna nõunik Ülle Leht (tel 612 5078, ulle.leht@siseministeerium.ee) koostöös asjaomaste partneritega. Käskkirja juriidilise ekspertiisi on teinud Siseministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Liisa Olesk (tel 612 5073, liisa.olesk@siseministeerium.ee).

TAT on seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses ning selle kohta on koostatud täpsem mõjuanalüüs käesoleva seletuskirja IV osas.

II Käskkirja sisu

Sisejulgeolekufondi 2021–2027 vahendite kasutamise aluseks on 27.10.2022 otsusega nr C(2022)7920 Euroopa Komisjoni poolt kinnitatud „Sisejulgeolekufondi rakenduskava perioodiks 2021–2027“ (edaspidi *rakenduskava*), mis on koostatud arvestades *ISFi* määruse artiklis 13 toodud nõudeid.

Rakenduskava viiakse ellu „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse“ (edaspidi *ÜSS2021_2027*) § 1 lõike 1 punkti 1 alusel. *ÜSS2021_2027* § 48 kohaselt on SiM *ISFi* korraldusasutuseks (edaspidi *KA*), rakendusasutuseks (edaspidi *RA*) ja rakendusüksuseks (edaspidi *RÜ*). Vastavalt *ÜSS2021_2027* § 10 lõikele 2 ja kooskõlas lõikega 4 võib SiM rakenduskavas ja *ÜSS2021_2027* § 47 lõike 1 alusel koostatud rahastamiskava eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks koostada meetme rakendamiseks *TATi* ning määrata selle elluviija. *TAT* sisaldab eesmärkide ja tegevuste kirjeldust, eelarvet, toetatavate tegevuste sihtrühma, tulemusi, seost „Eesti 2035“ sihtide ja arengukavade eesmärkidega ning rakendamise tingimusi.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1149, millega luuakse Sisejulgeolekufond.

TAT sisaldab 14 punkti:

1. punkt „Reguleerimisala ja seosed Eesti riigi eesmärkidega“;
2. punkt „Toetatavad tegevused ja eesmärgid“;
3. punkt „Riigiabi“;
4. punkt „Tulemused ja näitajad“;
5. punkt „Projektide eelarved“;
6. punkt „Korraldusasutus, rakendusasutus, rakendusüksus“;
7. punkt „Kulude abikõlblikkus“;
8. punkt „Toetuse maksmise tingimused ja kord“;
9. punkt „Elluviija õigused ja kohustused“;
10. punkt „Aruandlus“;
11. punkt „TAT muutmine“;
12. punkt „Finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord“;
13. punkt „Vaiete lahendamine“;
14. punkt „Rakendussätted“.

Punkt 1 „Reguleerimisala ja seosed Eesti riigi eesmärkidega“

Punktis 1 sätestatakse meetme nimetus, TAT seosed riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ sihtidega ja teiste vastavate strateegiliste dokumentidega. TAT on seotud ISFi erieesmärgiga nr 1. Näidatud on ka ISFi rakenduskava sekkumisvaldkonnad, millega TATi tegevused on seotud.

TAT vajalikkuse põhjendus

Peamine valdkondlik arengukava, mis hõlmab siseturvalisuse eesmarke, on „Siseturvalisuse arengukava 2020-2030“ (edaspidi *STAK*) ning selle programm „Siseturvalisus 2023-2026“. *STAK* on töötatud välja tihedas koostöös kõigi asjaomaste valdkondlike partnerite ja sidusrühmadega ning *STAK*i koostamisel on võetud arvesse seotud Eesti ELi poliitikaeesmarke.

ISFi eesmärkidega on seotud järgmised Eesti väljakutsete märksõnad: terrorismi ja radikaliseerumise tõkestamine, raske ja organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemine. Nende eesmärkide saavutamiseks plaanitakse TATi raames rahastada broneeringuinfo andmekogu arendamist, toimepidevuse tagamist ning katta broneeringuinfo üksusesse lisanduva personali kulusid.

Lennureisijate broneeringuinfo andmekogu (edaspidi *BRIS*) arendati ISFi programmi 2014–2020 raames. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2016/681² (edaspidi *PNR*

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/681, mis käsitleb broneeringuinfo kasutamist terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks.

direktiiv) võeti Eestis üle 2019. aasta veebruaris. Andmekogusse edastavad lennufirmad broneeringuandmeid automaatselt, kasutades PNR direktiivi rakendusaktis toodud tehnilisi viise ja andmeedastuse formaate. Andmekogu võrdleb automaatselt broneeringuinfot Schengeni infosüsteemi, Interpoli andmebaaside ning Politsei andmekoguga. BRIIS andmekogu võimaldab teostada andmete analüüsi, sh luua jälgimisnimekirju ning riskikriteeriume.

Prioriteet on tagada BRIISi edasine areng ja haldamine. BRIISi põhifunktsionaalsus on välja töötatud ISFi programmi 2014–2020 raames. Edaspidiseks andmekogu toimimiseks ja nõuetekohaseks andmete töötlemiseks on vaja tagada valdkonna pidev rahastamine sh andmekogu arendamine. Et tagada andmekogus olevate andmete kvaliteet ja PNR direktiivi nõuete täitmine teostatakse andmekogule jätkuarendusi, korraldatakse õppevisiite, koolitusi ning tõhustatakse broneeringuandmete töötlemise ja analüüsi võimekust. Ühtlasi tuleb tagada BRIISi pidev hooldus (nt turva- ja tarkvarauuendused ning taristukulud, sh serverite ja litsentside kulud). Kuna lennundusvaldkond on pidevas muutumises, tuleb ka edaspidi pidevalt tegeleda lennufirmade liidestamisega BRIISiga.

Punkt 2 „Toetatavad tegevused ja eesmärgid“

TATi punktis 2 nimetatud tegevused on kooskõlas järgmiste ISFi määruse II lisas toodud meetmete tegevustega: „Tagada liidu julgeolekuvaldkonna *acquis*’ ühtne kohaldamine, toetades asjakohase teabe vahetamist näiteks Prümi lepingu, ELi broneeringuinfo ja SIS II raames, sealhulgas rakendades kvaliteedikontrolli- ja hindamismehhanismide, näiteks Schengeni hindamis- ja järelevalvemehhanismi või muude kvaliteedikontrolli- ja hindamismehhanismide kaudu saadud soovitusid“.

Punkt 2 viitab ka ÜSS2021_2027 § 2 punkti 7 mõistes Riigikogu poolt riigi pikaajalises arengustrateegias kinnitatud strateegiliste sihtide ja aluspõhimõtete täitmisele. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060³ artiklis 9 on sätestatud horisontaalsed põhimõtted, mida tuleb tegevuste elluviimisel arvestada. Tegevuste elluviimisel austatakse põhiõiguseid, sealhulgas andmekaitse, sooline võrdõiguslikkus, mittediskrimineerimine, rahvusvaheline kaitse ning haavatavate isikute, sealhulgas laste ja puuetega isikute erivajadused. TAT koostamisel on arvestatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas ja ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonis sätestatuga. Toetatavad tegevused panustavad strateegia Eesti 2035 näitajasse "Hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik". Näitajasse panustatakse diskrimineerimise vältimisega broneeringuinfo kogumisel, töötlemisel ja edastamisel vastavalt Euroopa Liidu Põhisõiguste Ameti poolt 2018. aastal koostatud juhendile „Ebaseadusliku profileerimise vältimine täna ja tulevikus“⁴.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2019/2088⁵ on sätestatud jätkusuutliku investeerimise põhimõte. Selle kohaselt on investering jätkusuutlik vaid juhul, kui see „ei kahjusta oluliselt“ (edaspidi *DNSH*) ühtegi kõnealuses määruses sätestatud keskkonna- või sotsiaalset eesmärki. *DNSH* hindamiskriteeriumid tulenevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid.

⁴ [Preventing unlawful profiling today and in the future](#)

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. novembri 2019. aasta määrus (EL) 2019/2088, mis käsitleb jätkusuutlikkust käsitleva teabe avalikustamist finantsteenuste sektoris.

määruse (EL) 2020/852⁶ artiklist 17. Sellele lisaks tuleb arvesse võtta ka ELi jätkusuutliku arenduse ja Pariisi kliimapakti eesmärged. Projektide rakendamisel järgitakse asjakohaseid keskkonnamõju õigusakte ja roheliste hangete põhimõtteid.

TATi tegevused viiakse ellu riigiasutuste tavapärase tegevuse raames, mille puhul ei ole ette näha olulist keskkonnamõju järgmistele EL keskkonnamäärustele:

- kliimamuutuste leevendamine;
- kliimamuutustega kohanemine;
- vee- ja mereressursside säästev kasutamine ja kaitse;
- ringmajandus;
- reostuse vältimine ja kontroll;
- bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemide kaitse ning taastamine.

Lähtuvalt Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määrusest nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) § 41 lõike 1 punktist 7 kehtestatakse asjakohasel juhul nõuded, mille kohaselt ei tekitata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852 artiklis 17 nimetatud olulist kahju ühelegi artiklis 9 sätestatud keskkonnamäärustele. Siseministri 6. mai 2022. a käskkirja alusel otsustati ISFi rakenduskava keskkonnamõju strateegiline hindamine algatamata jätta, kuna jõuti järeldusele, et ISFi rakenduskava ei sisalda keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 sätestatud olulise keskkonnamõjuga tegevusi. ISFi rakenduskava tegevused ei tekita potentsiaalselt olulist kahju keskkonnamäärustele ning seega täiendavate nõuete kehtestamiseks puudub vajadus.

Erinevalt Euroopa Liidu (edaspidi *EL*) ühtekuuluvuspoliitikast, mis on osa EL majanduse juhtimise raamistikust ning kuulub seega vahetult EL-i majandus-, eelarve-, töö- ja sotsiaalpoliitika koordineerimise tsükli ehk Euroopa poolaasta protsessi, ei ole Sisejulgeolekufond loodud EL ühtekuuluvuspoliitika eesmärkide täitmiseks, vaid adresseerib EL raske ja organiseeritud kuritegevuse ning terrorismi ja radikaliseerumise vastu võitlemise poliitikaeesmärged. Sellest ning ISFi määruuses sätestatud toetuse kohaldamisalast tulenevalt, ei lahendata toetusega regionaalse arengu juurprobleeme, vaid üksnes aidatakse kaasa riigi pikaajalises arengustrateegias kinnitatud strateegiliste sihtide ja aluspõhimõtete saavutamisele.

TATi raames viiakse ellu projekte, mille mõju ja ulatus on üleriigiline.

Punktides 2.1 – 2.4 kirjeldatakse tegevusi TAT eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks. Iga projekti juures näidatakse projekti sisu ja eesmärk, sihtrühm, tulemus, abikõlblikkuse periood, elluviija. Abikõlblikkuse periood näitab, millal võib tegevustega alustada ning mis ajaks peavad olema tegevused lõpetatud. Abikõlblikud on kulud, mis on tekkinud projekti abikõlblikkuse perioodi jooksul.

Projektidel puudub omafinantseerimise kohustus.

Punkt 3 „Riigiabi“

Punktis 3 sätestatakse, et TATi raames eraldatav toetus ei ole riigiabi.

TAT eesmärk on terrorismi ja kuritegevuse ennetamine. Riigiabi reguleerivad ELi õigusaktid ning riigisisest konkurentsiseaduse riigiabi peatükk 6. Vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 107 lõikele 1 on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrus (EL), millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088.

antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, ühisturuga kokkusobimatu niivõrd, kui võrd see kahjustab liikmesriikide vahelist kaubandust. Seega on esimeseks oluliseks komponendiks enne nelja riigiabi kriteeriumi hindamist teha selgeks, kas abi saaja on ettevõtja. Euroopa Kohtu praktikast tulenevalt tuleb riigiabi kontekstis lugeda ettevõtjaks kõiki üksusi, mis tegelevad järjekindlalt majandustegevusega; seda siiski vaid eeldusel, et isik pakub vastutasu eest mingit kaupa või teenust, mida vähemalt potentsiaalselt võiks turumajanduse tingimustes pakkuda ka konkurendid.

Toetatavad tegevused on seotud avaliku võimu teostamisega, toetust ei anta majandustegevuse toetamiseks ning punktis 2 nimetatud projektide elluviijad on valitud sellised riigi valitsemisala asutused, kes saavad olla ainuvõimalikud tegevuste elluviijad.

BRIISI põhimääruse kohaselt on andmekogu vastutavaks töötajaks Politsei- ja Piirivalveamet ning andmekogu volitatud töötajaks Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus. Politsei- ja Piirivalveameti põhimääruse kohaselt on Politsei- ja Piirivalveamet Siseministeeriumi valitsemisala valitsusasutus, mille ülesanne on mh isiku identiteedi haldamine, ameti ülesannete täitmiseks vajaliku koostöö arendamine rahvusvaheliste organisatsioonidega ja ameti tegevusvaldkonnas Euroopa Liidu õigusaktist või muust rahvusvahelisest kohustusest tuleneva riikliku kontaktpunkti ülesannete täitmine. Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus on Siseministeeriumi hallatav riigiasutus, mille tegevusvaldkond on ministeeriumi valitsemisala ülesannete täitmiseks vajalike IKT teenuste arendamine, haldamine ja hankimine.

Võib möönda, et kaudseteks abi saajateks on ka teatud ettevõtjad, kellelt elluviijad teenuseid tellivad. Oluline on siinkohal, et sellistel puhkudel on teenuseosutajad leitud hankemenetlusega, mille tulemusena pakub abi saaja vastu teenust turuhinnaga ning ta ei saavuta sellega eelist. Seega ei ole tegemist riigiabiga.

Punkt 4 „Tulemused ja näitajad“

Tabelis on projektide kaupa esitatud tulemus- ja väljundnäitajad ning tulemusnäitajate sihttasemed aastateks 2024 ja 2029. Väljundnäitajate puhul näidatakse aastaks 2029 saavutatav sihttase. Samuti on esitatud näitajate sisu. Kõikide näitajate algtase on 0. Näitajad on seotud projektide elluviijate poolt saadatud sisendi alusel. Sisendi aluseks on mh eelnevad koolitused ja turu-uuringud. Majanduslik keskkond on küll oluliselt muutunud seoses COVID-19 puhangu ning sõjaga Ukrainas, kuid Euroopa Komisjoni kinnitatud näitajaid ei ole võimalik rakenduskavas vähendada. Juhul, kui sihttaset ei saavutata, peab elluviija seda põhjendama hilisemas aruandluses.

TAT panustab järgmistesse ISFi määruse V lisas toodud ühistesse näitajatesse:

Väljundnäitajad:

- ekspertide kohtumiste / õpikodade / õppekülastuste arv;
- välja töötatud / kohandatud / hooldatud IKT-süsteemide arv.

Tulemusnäitaja:

- Selliste haldusüksuste arv, mis on välja töötanud või ajakohastanud olemasolevaid teabevahetusmehhanisme/menetlusi/vahendeid/ juhiseid teabe vahetamiseks teiste liikmesriikidega / liidu organite, ametite või asutustega / kolmandate riikidega / rahvusvaheliste organisatsioonidega.

Punkt 5 „Projektide eelarved“

Punktis 5 on toodud TATi punktides 2.1-2.4 nimetatud projektide kogueelarved ning ISFi ja riikliku kaasfinantseeringu määr ning kaudsete kulude määr.

Punkt 6 „Korraldusasutus, rakendusasutus, rakendusüksus“

Punktis 6 on vastavalt ÜSS2021_2027 § 48 toodud, et TATi KA, RA ja RÜ ülesandeid täidab SiM.

Punkt 7 „Kulude abikõlblikkus“

Abikõlblike kulude, sh mitteabikõlblike kulude kindlaks määramisel tuleb lähtuda ühendmäärusest. Ühendmääruse § 1 lõige 2 lubab ühendmääruses sätestatud tingimusi jätta kohaldamata, kui see tuleneb Euroopa Liidu õigusaktidest ja määruuses ei ole sätestatud teisiti. Tegevustoetusena elluviidavate projektide abikõlblike kulude kindlaks määramisel tuleb järgida ISFi määruse lisa VII lõikes 1 sätestatud, seega rakendatakse tegevustoetuse erisuste loomisel ühendmääruse § 1 lõiget 2.

TATis sätestatakse abikõlblikud kulud. Kulu taha sulgudesse märgitud loetelu on näitlik. Elluviijal on kohustus tõendada TATis nimetamata kulu vajalikkust ning seotust tegevusega, kui projekti kontrollijad seda nõuavad.

Tegevuste elluviimisega kaasnevad personalikulud, mis on abikõlblikud vastavalt ühendmääruse §-le 16. Projekti juhtimisega ning tegevuste läbiviimisesse kaasatud ekspertide ja koolitajatega seotud personalikulu on otsene kulu. Kui projekti heaks töötavad isikud täidavad asutuses ka teisi ülesandeid, peab projekti töö kohta täitma tööajatabelit või sätestama projekti elluviimisega seotud täiendavad teenistusülesanded vastavas käskkirjas või muus sellekohases asutusesiseses dokumendis. Selleks, et järgida projektide üldist valikukriteeriumi „projekti kuluefektiivsus“, on käskkirjas sätestatud, et projekti juhtimisega seotud kulu võib moodustada kuni 10% projekti eelarvest.

Vastavalt ühendmääruse § 17 punktile 8 ja § 21 lõikele 1 on kaudsed kulud abikõlblikud ainult ühtse määra alusel. Ühtse määra rakendamisel ei tule tõendada ega esitada SiMile kaudsete kulude kuludokumente, kulude tasumist tõendavaid dokumente ega kulu aluseks olevaid arvestusmetoodikaid. Seetõttu ei kontrollita ka kaudsete kulude aluseks olevaid kulusid kohapealse kontrolli ega projektauditi käigus. Samuti ei tule osalise tööajaga administreeriva personali üle pidada arvestust ega raamatupidamisarvestuses eristada ühtse määra alusel hüvitatud kaudseid kulusid. Kaudsed kulud moodustavad kuni 7% tegevuse otsestest kuludest. Kaudsete kulude protsent iga projekti kohta on sätestatud TAT punktis 5. Kaudsete kulude protsent jääb samaks kogu projekti elluviimise ajal. Kui kontrolli või auditi tulemusel kuulutatakse otsene kulu osaliselt või täielikult abikõlbmatuks, väheneb proportsionaalselt ka kaudne kulu. Oluline on silmas pidada, et kaudset kulu saab kasutada alles siis, kui otsene kulu on tehtud vastavalt ühendmääruse § 28 lõikele 3.

Vastavalt ISFi määruse artikli 13 punktile 11 peab liikmesriik konsulteerima komisjoniga, kui rakendatakse projekte koos kolmanda riigiga, kolmandas riigis või seoses kolmanda riigiga. Seetõttu tuleb kolmandates riikides toimuvatel koolitustel, seminaridel ja konverentsidel osalemine ning neisse õppeviisi korraldamine eelnevalt kooskõlastada SiMiga.

Lisaks ühendmääruse §-s 17 sätestatud kuludele on mitteabikõlblikud ka seadmete ja transpordivahendite soetamise ja rentimise kulud. Viimati nimetatud kulud on mitteabikõlblikud, kuna ISFi määruse artikli 13 kohaselt võib kuni 35% ISFi rakenduskava

vahenditest kasutada seadmete või transpordivahendite soetamiseks või rentimises ja selle TATi projektides ei ole vastavaid kulusid planeeritud.

Punkt 8 „Toetuse maksmise tingimused ja kord“

Makse saamiseks esitatavate dokumentide kord on sätestatud ühendmääruse §-s 24 ning makse menetlemine kirjeldatud ühendmääruse §-s 25. Toetuse väljamaksmine toimub ühendmääruse § 27 lõike 1 punkti 1 alusel, v.a kaudsete kulude hüvitamine. See tähendab, et toetust makstakse tegelike kulude alusel, mis tähendab, et kulude maksmine toimub siis, kui töö tulemus on kätte saadud ja kulu on täies ulatuses makstud. Ettemakseid (sh sõlmitud lepingute raames ette nähtud ettemakseid) toetusest ei hüvitata. Kaudsed kulud hüvitatakse ühtse määra alusel.

Maksetaotlusi esitatakse vähemalt kord kuue kuu jooksul, kuid maksimaalselt üks kord kvartalis. Kuna riigiasutused saavad kulude tasumiseks enne toetuse saamist käibevahendeid riigieelarve seaduse alusel, on nende taastamiseks vaja võimalikult kiiresti esitada SiMile maksetaotlused. See tagab, SiM saab abikõlblikud kulud omakorda lisada Euroopa Komisjonile esitatavasse maksetaotlusse. Kui 6 kuu jooksul kulusid ei tehta, siis null-reaga maksetaotlust esitada ei tule.

Punkt 9 „Elluviija õigused ja kohustused“

Lisaks TAT-s sätestatule kohalduvad elluviijale kõik ühendmääruse §-des 10–11 toetuse saajale sätestatud kohustused. Muu hulgas tuleb erilist tähelepanu pöörata ühendmääruse § 11 toodud ostumenetluse põhimõtetele ja riigihangete seaduse järgimisele, sh tuleb järgida asutuse riigihangete korda. Avalikustamisel tuleb lähtuda ÜSS2021_2027 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määrusest nr 54 „Perioodi 2021-2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ ning kasutada määruse lisas 2 toodud logo jooniseid.

SiM sisestab projektid struktuuritoetuse registrisse. Selleks peab elluviija lisaks TATis sisalduvale informatsioonile esitama e-kirjaga 15. tööpäeva jooksul pärast TATi kinnitamist iga projekti kohta projekti eelarve jagunemise aastate kaupa eelarveridade (alategevuste) vahel. Kui tegevuste eluviimise käigus tekib vajadus jaotist muuta, esitab elluviija SiMile vastava taotluse. Halduskoormuse optimeerimiseks on projekti eelarvejaotust lubatud muuta maksimaalselt kaks korda aastas – 15. jaanuar ja/või 15. juuni. Punktis 9.3.2. on toodud olukorrad, mil ametlikku muudatust taotlema ei pea.

Kuna ISFi toetus planeeritakse riigieelarve ja riigieelarve strateegia koostamise käigus, peab SiM selle kasutamise planeerimiseks esitama riigieelarve strateegia protsessis kassapõhise maksete prognoosi. Maksete prognoosi koostamiseks peab projekti elluviija andma sisendi iga projekti elluviimise aasta 15. jaanuariks ja 15. juuniks.

Punkt 10 „Aruandlus“

Punktis sätestatakse vahearuanete, lõpparuande ja teatud tingimustel järelaruande esitamise kohustus ja tähtajad ning aruannetes puuduste esinemise korral nende menetlemise kord. Korrapäraselt esitatud aruanded aitavad jälgida TATi tegevuste/projektide edenemist ja tulemuste täitmist ning võimaldavad vajaduse korral tähelepanu juhtida vajakajäämistele, samuti teha tegevuste elluviimises õigeaegseid muudatusi.

Punkt 11 „TAT muutmine“

Punktis sätestatakse TAT muutmise kord. Muudatusvajadused peavad olema motiveeritud ja aitama kaasa TATi edukale elluviimisele. Sagedamini kui üks kord kuue kuu jooksul ei ole TATi muutmine mõistlik, arvestades muutmisprotsessi ajamahukust ning sellega kaasnevat

halduskoormust. TATid peavad põhinema põhjalikel analüüsidel ja planeerimisel, välistades sagedaste paranduste vajaduse. Samuti peavad vajalikud muudatused olema põhjendatud ja läbi kaalutud. SiMil on õigus TATi muuta, kui selgub, et see on vajalik TATi edukaks elluviimiseks või TATi elluvijal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata. Kui TATi rakendamisel tekib eelarveliste vahendite jääk, võib SiM vähendada TATi eelarvet tingimusel, et see ei takista TATi eesmärkide täitmist. Vastav säte on vajalik olukorras, kui on näha, et TATi tegevuste elluviimiseks kulub oluliselt vähem vahendeid, kui oli esialgu planeeritud.

Punkt 12 „Finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord“

Viidatakse finantskorrektsiooni otsuste ja tagasimaksete tegemise reeglistikule.

Punkt 13 „Vaiete lahendamine“

Nimetatakse SiM otsuse või toimingu vaide menetleja.

Punkt 14 „Rakendussätted“

TAT jõustub tagasiulatuvalt alates 01.01.2022

III Käskkirja vastavus Euroopa Liidu õigusaktidele

Käskkiri on vastavuses Euroopa Liidu õigusega. Käskkirja koostamisel on arvestatud järgmist Euroopa Liidu õigusaktidega:

- 1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1060;
- 2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1149.

IV TAT mõju

TAT avaldab positiivset mõju Eesti elanikkonna turvatundele.

Andmekaitsealane mõjuhinnang

Haldusmenetluse käigus töötleb haldusorgan isikuandmeid oma ülesannete täitmiseks. Avalik ülesanne tekib ÜSS2021_2027 § 10 lõike 2 kohaselt siseministri kinnitatud toetuse andmise tingimuste käskkirja alusel. Seetõttu kohalduvad kõik asjakohased muud avalikku õigust puudutavad sätted nimetatud asutustele. Nii vastutab iga protsessis osaleja andmetöötlemise nõuete eest vastavalt isikuandmete kaitset reguleerivatele õigusaktidele (isikuandmete kaitse üldmäärus, isikuandmete kaitse seadus ja valdkondlikud eriseadused). Samuti peab olema tagatud andmete kaitse ja turvalisus.

V TAT kooskõla ISFi üldiste valikukriteeriumitega

1. TATi mõju erieesmärgi saavutamisele
TATi seotus erieesmärgiga on kirjeldatud käskkirja punktis 2.
TATi panust erieesmärgi väljud- ja tulemusnäitajatesse on kirjeldatud käskkirja punktis 4.
2. TAT põhjendatus
TAT tegevused aitavad kaasa ISFi erieesmärgi nr 1 saavutamisele. TAT eesmärgi ja vajalikkuse ning eesmärgi saavutamiseks tehtavate tegevuste kirjeldus on esitatud käskkirja eelnõu punktis 2 ning seletuskirja I ja II peatükis.
3. Kuluefektiivsus
Planeeritud eelarve kujunemist on kirjeldatud eelarve seletuskirja punktides 5 ja 7.
4. Elluviija suutlikkus projekti ellu viia
TATi elluviijad on riigiasutused - Politsei- ja Piirivalveamet ning Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus, kelle TATi eesmärkidega seotud põhiülesanded on toodud seletuskirja punktis 2. Nimetatud avalikke ülesandeid saavad täita vaid selleks pädevad asutused.
5. TATi mõju Eesti pikaajalise arengustrateegia aluspõhimõtete ja sihtidega on selgitatud käskkirja eelnõu punktis 1.

TAT mõjutab:

Regionaalareng jah ei

TAT tegevused ei panusta otseselt regionaalarengusse. Küll aga suurendab TATi elluviimine kogu Eesit elanikkonna turvatunnet.

Keskkonnahoid ja kliima jah ei

Siseministri 6. mai 2022. a käskkirja alusel otsustati ISFi rakenduskva keskkonnamõju strateegiline hindamine algatamata jätta, kuna jõuti järeldusele, et ISFi rakenduskava ei sisalda keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 sätestatud olulise keskkonnamõjuga tegevusi.

Kuna meede on kooskõlas „Eesti 2035“ strateegiaga ja ei oma selget kokkupuudet kliima- (CPR art 9 ja 73) ega keskkonnahoiu eesmärgiga, ei ole sellele näha ka olulist negatiivset mõju.

Infoühiskond jah ei

TAT panustab infoühiskonna arengusse läbi tõhusate tehnoloogiate tagamise ning kvaliteetsete avalike teenuste. Panustab digiühiskonna arengukava eesmärki „sihitud väliskoostöö: Eesti digilahendused on koosvõimelised Euroopa suundadega“.

Riigivalitsemine jah ei

Panustab Eesti 2035 riigivalitsemise eesmärkidesse, et avalikud teenused oleksid taustal toimivad ja etteaimavad ning andmeruum kaitstud.

Projektide elluvijateks saavad TAT tegevuste spetsiifilisuse tõttu olla vaid riigiasutused.

Kas TAT-d viivad osaliselt või täielikult ellu sotsiaalpartnerid või vabaühendused? jah ei

Kas TAT üheks eesmärgiks on naiste jätkusuutliku osaluse ja edu tagamine tööhõives?

jah ei

Kas TAT on suunatud riigi, piirkonna või kohaliku tasandi haldus- ja ametiasutustele või avalike teenuste osutamisele? jah ei

TAT tegevused on suunatud Politsei- ja Piirivalveameti ning Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskuse võimekuse suurendamisele .

Võrdsed võimalused

Toetatavatel tegevustel on positiivne mõju eri soost, vanuses, rassist või rahvusliku kuuluvusega, usutunnistuse või veendumuse või seksuaalse sättumusega inimeste võrdse kohtlemise tagamisele. Broneeringuinfo kogumisel, töötlemisel ja edastamisel välditakse diskrimineerimist.

VI TAT rakendamine

TATi rakendatakse tagasiulatuvalt alates 01.01.2022.

VII TAT kooskõlastamine

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile, Sotsiaalministeeriumile ja Keskkonnaministeeriumile.

Lisa: Põhiõiguste hartaga ja puuetega inimeste õiguste konventsiooniga arvestamise kontrollleht

